

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Postin työehtojen polkemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Katja Hännisen/vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 95/2019 vp:

Mihin toimiin hallitus ja omistajaohjauksesta vastaava ministeri aikoo ryhtyä Postin työehtojen polkemisen estämiseksi ja

aikooko hallitus arvioida uudelleen Postin tuloutustavoitetta muuttuneessa markkinatilanteessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Posti on merkittävä valtio-omisteinen yhtiö, joka pääasiallisesti toimii täysin markkinaehtoisesti, mutta toteuttaa myös sille laissa määriteltyä erityistehtävää muuttuvassa viestintä maailmassa ja haasteellisessa tilanteessa.

Postin on uudistuttava, koska paperipostimäärät ovat laskeneet kiihtyvällä tahdilla ja Posti joutuu toimimaan markkinaehtoisesti kovassa kilpailussa niin jakelussa, pakettipalveluissa kuin logistikkassa. Samalla yhtiön täytyy investoida tulevaisuuteen jatkuvuuden turvaamiseksi. Postin strategiana on myös pidentää paperisen viestinnän elinkaarta. Posti pysyy vahvasti mukana lehtijakelussa. Pakettialalla kilpailu on erittäin kovaa ja kilpailussa on mukana merkittäviä ulkomaisia pelaajia. Verkkokaupan asiakasvaatimukset muuttuvat jatkuvasti, mikä edellyttää toiminnalta erinomaista kustannustehokkuutta ja joustavuutta.

Valtiolla on vastuu siitä, että Posti voi toimia kilpailukykyisesti kilpailuilla markkinoilla.

Posti on siirtänyt 1.9. Paketti ja verkkokauppa -liiketoimintaryhmän lajittelutoimintojen henkilöstön noin 700 henkilöä liikkeenluovutuksella Posti Palvelut Oy:hyn. Yhtiö on järjestäytynyt Medialiittoon ja näin ollen sen henkilöstöön on sovellettu Teollisuusliiton Jakelua koskevaa työehtosopimusta. Näin on tapahtumassa myös siirretyn henkilöstön osalta 1.11.2019 alkaen Paltan ja PAU:n solmiman työehtosopimuksen sopimuskauden päättyessä.

Postissa sanomalehtien varhaisjakelun työehdoissa (2300 henkilöä) siirryttiin vuonna 2017 noudattamaan Teollisuusliiton työehtosopimusta.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 95/2019 vp

Viime keväänä Postin kuljetuspalvelut ja sen henkilöstö (1400) siirtyivät yhteen yhtiöön, Posti Kuljetus Oy:hyn. Muutoksessa työehtosopimus muuttuu PAU:n työehdoista alalla yleisesti käytössä olevaksi Auto- ja kuljetusalan sopimukseksi 1.11.2019.

Varastotyöntekijät (1300 henkilöä) siirtyvät myös PAU:n tessistä PAM:n tessiin 1.11.2019 (nykyinen PAU TES voimassa 31.10.2019 asti).

Lisäksi Alma Manun varhaisjakeluhenkilöstö (800) siirtyy liiketoimintakaupalla Postiin 1.1.2020. Alma Manun henkilöstö on Teollisuusliiton työehtosopimuksen piirissä jo tällä hetkellä.

Postin mukaan Paketti- ja verkkokauppa -liiketoimintaryhmän lajittelutoimintojen työehtosopimuksen muutoksella ei tavoitella suoraan palkkakustannussäästöjä, vaan vastataan muuttuviin asiakastarpeisiin hakemalla lisää joustavuutta pakettilajittelutyöhön. Verkkokaupassa ja pakettitoimituksissa kilpailu on erittäin kovaa. Postin kanssa rajat ylittävissä pakettitoimituksissa kilpaillee suuria kansainvälisiä toimijoita. Lisäksi verkkokauppatoimijat Aasiasta, Keski-Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta tuovat mukanaan oman vaatimustasonsa ja odottavat Postin toiminnalta ketteryyttä ja joustavuutta. Posti on arvioinut, että nyt tavoiteltavilla joustavammilla työehdoilla se pystyy vastaamaan tähän haasteeseen tasaveroisemmin kilpailevien jakeluyritysten kanssa.

PAU:n ja Teollisuusliiton sopimukset ovat rakenteiltaan erilaiset ja taulukkopalkkoja ei voi suoraan verrata keskenään. Kyse on palkkarakenteen muutoksesta, lisäselvennyksenä kyse on palkan rakenteesta, jossa taulukkopalkka/peruspalkka on alempi, mutta tulokseen perustuvan osan kanssa palkan kokonaisuus on se, josta on neuvoteltava. Postin hallitus on tehnyt päätöksen toimista, joilla se turvaa siirretyn henkilöstön ansiotason vuoden 2022 alkuun.

Postipalveluissa työehtosopimustilanne on hajanainen niin Postin sisällä kuin sen kilpailijoiden osalta. Posti korostaa, että Jakelualalla muut yritykset noudattavat Teollisuusliiton Jakelua koskevaa työehtosopimusta. Kuljetusliikkeet, jotka kuljettavat paketteja, noudattavat AKT:n sopimusta. Myös Postin pakettiliiketoiminnassa käytetään kuljetukseen liittyen AKT:n työehtosopimusta. Postilaisista lähes 10 prosenttia on AKT:n sopimuksen piirissä. Yhteensä Postilla on nykyisin 11 työehtosopimusta eri tehtäviin.

Postin tavoitteena on, että syksyn työehtosopimusneuvotteluissa Paltan ja Posti- ja logistiikka-alan unionin PAU:n välillä löydetään työehtosopimusratkaisu, joka vastaa yhtiön tarpeisiin kilpailuilla markkinoilla. Posti toimii markkinaehtoisesti kovassa kotimaisessa ja kansainvälisessä kilpailussa ja tämä kilpailu yhä kiristyy kansainvälisen verkkokaupan takia. Postin liiketoiminnasta 96 % on kaupallista toimintaa. Posti ei voi pärjätä kilpailussa pysyvästi korkeammalla kustannustasolla. Postin toiminta rahoitetaan asiakkaiden maksamista palveluista eikä Posti saa toimintaansa lainkaan valtion tukea. Rahoittaakseen investoinnit kasvuun ja asiakkaiden palvelun parantamiseen Postin toiminnan on oltava kannattavaa.

Vaikka Postin tulos on ollut pitkään voitollinen, Posti on nykyisellään tulostasolla vielä kaukana sille asetetusta pitkän aikavälin tuottotavoitteesta eli neljän prosentin liikevoittotavoitteesta. Toimenpiteet ovat välttämättömiä, ja jos niitä ei tehdä, Postin tulos voi mennä tappiolliseksi.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 95/2019 vp

Osingosta päättää yhtiökokous. Omistaja arvioi osingon maksua huomioiden yhtiön kokonaistilanteen. Osingon laskeminen ei sinällään auta Postia selviytymään, jos jakeluvolyymien lasku vie Postin tappiolle ja uhkaa yhtiön kannattavuutta. Silloin osingonmaksukykyä tuloksesta ei edes ole. Pitkällä tähtäyksellä rakennemuutokset ovat välttämättömiä.

Helsingissä 24.9.2019

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero